

פרוטוקול מס' 417

מישיבת ועדת העבודה
יום ב', ר' בטבת תשל"ז - 27.12.1976, שעה 10.00

נ ב ח ו:

חברי הוועדה:
ש. אדבלי-אלמוזלינו - היו"ר
י. ז'. אמיר
מ. גז
ל. דיציאן
מ. דרובלס
ה. זיידל
ד. לוי
א. לבנבראון

מוזמנים:
א. לוי - חברת "עמידר"
מר לנדאו - חברת "עמיגור"
מר ויגר - משרד השיכון
מ. גלס - משרד המשפטים
ד. הומיגר - משרד האוצר, מח' גמלאות
א. רוט - משרד האוצר
ח. אשכנזי - " "
א. אליאסוף יועץ משפטי לוועדה

מזכיר הוועדה: י. בוריאל

רשמה: ע. הירשפלד

- סדר-היום:
1. הודעת "עמיגור" על ייקור שכר-הדירה לאלפי משפחות בזקקות - הצעת חבר-הכנסת ע. נוף - סיכום הדיון.
 2. חוק שירות המדינה (גמלאות) (תיקון מס' 16), תשל"ז - 1976.

אני פותחת את הישיבה ומקדמת בברכה את
מר א. לוי, סנכ"ל חברת "עמידר", ומר

היו"ר ש. ארבלי-אלסוזלינו:

לנדאו, סנכ"ל חברת "עמיגור".

מסקנות ועדת העבודה בנושא: "הודעת עמיגור על ייקור שכר-הדירה
לאלפי משפחות נזקקות"

א. לוי:
בקטע השלישי, צריך להיות 150,000
יחידות דיור בשכירות. נוסף לכך, ועדת
השרים לענייני כלכלה החליטה להעלות החל מיום 1.7.76 את שכר הדירה,
ולא מיום 31.6.76.

ל. דיציאן:
בסעיף 3 רצינו לומר, שהם באמת יעסיקו
את הגבייה ושלא יהיו יותר סדי פיגורים,
ודברים אלה אינם באים לידי ביטוי בסעיף הזה.

היו"ר ש. ארבלי-אלסוזלינו:
על העסקת הגבייה מדובר בסעיף אחר.
אנחנו רוצים לדרוש מחברת "עמידר",
שהיא תדאג ותפקח על רמת הדיור. דבר אחר אנחנו רוצים בקשר להעסקת
הגבייה. אם שני הדברים האלה יבואו על סיפוקם בסעיפים אחרים, אפשר
לבטל את סעיף 3.

א. לוי:
סעיף 5. כאשר מסרתי את הנתונים האלה,
התייחסתי רק לרכוש שבבעלות החברה.
לא כללתי בנתון זה את הרכוש הנטוש. מי שמשווה את המספר 89,000 דירות
ל-150,000 דירות, מיד יבין שמהו חסר כאן.

היו"ר ש. ארבלי-אלסוזלינו:
על-כן צריך להוסיף את המלים "שהן
בבעלות "עמידר" ". אנחנו יכולים
להוסיף במבוא מה שבבעלות "עמידר" ומהו רכוש נטוש, כדי לסנוע אי-הבנה.

ל. דיציאן:
מה הן הסיבות לכך, שדירות שנבנו אחרי
שנת 1972, נקבע להן מראש שכר-דירה
יותר גבוה, ועכשיו אתם גם בהעלאות מפלים אותן לרעה?

א. לוי:
ההעלאה היתה של 22% לכל סוגי הדירות.
הבסיס יותר גבוה בבתי החדשים.

ל. דיציאן:
אני מבין שבבתי הישנים זה 15% ובדירות
החדשות זה 30%, והדברים האלה אינם
סובניים כאן.

א. לוי:
ציינתי, שהבסיס בדירות הישנות הוא
הרבה יותר נמוך.

היו"ר ש. ארבלי-אלסוזלינו:
הבסיס נקבע פעם, כך שאין לזה מקום.

סעיף 5 - מבוטל
סעיף 6 - מאושר

סעיף 7. בסעיף זה מדובר על פיגורי
הגבייה וזרמת התחזוקה של הבתים, שמכבידים מאד על חברת "עמידר".
מחליטת התקציב.

מר לנדאו:
אבי מבקש לציין במסקנות, שחברת
"עמיגור" אינה מקבלת עבור 12,000
בתמי טעד מלאים. זאת אומרת שהחברה נושאת בה, כאילו שילמו שכר-
דירה מלא.

ל. דיציאן: אם כך, נציין גם ש"עמיגור" אינה משלמת מט רכוש.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: הנוטח החדש של הטעיף הזה יהיה: "הוועדה רושמת לפניה הודעת מנכ"ל חברת "עמיגור" כי אין היא מקבלת כל תשלום ממשרד הטעד עבור 12.000 הבזקקים הפטורים או מקבלים הנחה בשכר-דירה".

א. לוי: לפי חשבוננו מסתכם סכום ההנחות ב-80 מיליון ל" לשנה. בדיונים התקציביים בין משרד הטעד ומשרד האוצר חוסכים באיזה שהוא מקום ומאשרים 50 מיליון ל". זה לא בדיוק חוזה התחייבויות, אלא כשיש חוזה תקציב, לא מקיימים מה שטובים.

מ. גז: כאן מדובר בכל-זאת במשרד ממסלתי, שהוועדה כאילו מתרה בו. צריך למצוא אולי נוסחה שונה כדי לחייב את המשרד.

ל. דיציאן: יש לי הרגשה שאלה סידורים תקציביים בין משרד האוצר ומשרד הטעד, ואנחנו לא צריכים להתערב בזה. זה ענין של האוצר עם חברת "עמידר".

מר וינר: אבחנו מציעים את הנוטח הבא: "ועדת העבודה קוראת לגורמים השונים שהוטל עליהם לשאת בתשלום ההנחות וההקלות בגין דמי שכירות ל"עמידר", לקיים התחייבויותיהם; וזאת כדי לאפשר לחברה לקיים התחייבויותיה כלפי הדיירים ולתחזק את הרכוש ברמה באותה".

ל. דיציאן: טעיף 8. חברת "עמידר" אינה יכולה לדאוג להעלאת דמת מוסר התשלומים של הדיירים.

א. לבנבראון: טעיף 8 חוזר על טעיף 3. מתקבל הרושם מהחלטות אלה, שאם רמת התחזוקה אינה משביעה-רצון, הסיבה לכך היא שאין כסף. אבל עצם הבנייה היתה כזאת, שיש רטיבות ופגמים אחרים, וזה ללא קשר עם שכר-הדירה. כאן מטילים הכל על הדייר, בזמן שיש גורמים אחרים.

הבושא הוא "הודעת "עמיגור" על ייקור שכר-הדירה לאלפי משפחות בזקקות". אני מבין שיש מי שחושב שההעלאה לבזקקי טעד אינה מוצדקת.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: נאמר לנו שבזקקי הטעד אינם משלמים.

א. לבנבראון: אם כך, לפחות שידובר על דאגה לטיב הבנייה ולתיקונים שאינם קשורים בזה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: אני מוכנה להוסיף טעיף כזה, אבל אבחנו חייבים להזכיר גם את ענין מוסר התשלומים. אולי לא צריך להטיל את זה על "עמידר", אבל מי יעשה את זה? לא תמיד צריך לבקוט באמצעים משפטיים כדי לחייב את הדייר לשלם. משרד השיכון צריך לעשות הכל כדי שטיב הבנייה של הדירות, ואותם דברים שמתגלים תוך כדי תקופת המגורים, יתוקנו.

מר וינר: בעבר, בשל הצורך הדחוף בסוף שנות ה-60 ובשנים 1971-1972-1973 למסור דירות לאיכלוס, הדיירים קבלו דירות לא גמורות. מאז שנתיים אנו מקפידים, באמצעות חברת "עמידר" ו"עמיגור" לקבל דירה שהיא גמורה לגמרי.

מר ויגור:

פרט לטיקובים באזור מרכז הארץ, אבר מקפידים לקבל את הדירה בשלמותה, בתקנים ממש חמורים. אבי אומר זאת לתשומת-לב הוועדה, כי הדבר קיים בפועל.

ל. דיציאן:

אנחנו מדברים על הדירות הראשונות שנבנו לאחר קום המדינה. שם יש הוצאות תחזוקה רבה יותר גבוהות מאשר בבית דגיל.

הי"ד ש. ארבל-אלמנדליב:

אבר דורשים ממשרד השיכון להתמיד בשיפורים הדרושים שובעים מטיב הבניה, שהיו לדעתי מתחת לסטנדרט המקובל. מדובר בדירות ישנות, שצריכים להיעשות בהן תיקונים רבים והדבר כרוך בהוצאות אחזקה גדולות. על מי מוטלת חובה התחזוקה?

מר ויגור:

על חברת "עמידר".

ד. לוי:

מדובר באלפי דיירים, באופן מיוחד בערי הפיתוח, שנבנו בשנות ה-50, ושהיום הן טעונות בדיקה-בית בצורה יסודית. כאשר הדיירים האלה פונים ל"עמידר", התשובה היא, שאם זה בתוך הבית, על הדייר לשאת בהוצאות התיקונים. יש כאלה בעלי אמצעים שאמנם עושים כך, למרות שאיננו רואה סיבה לכך. לא מדמן דבר על זקנים ועל משפחות סעד, שממשיכים לגור עם הגזירות האלה, באילו הן גזירות משמים ואין מושיע.

מאחר שאנחנו בוחנים ציבורים ל"עמידר", אבי חושב שכן הדין לחייב את החברה להכנס לעזבי הקורה, ולחייב אותה לבצע את התיקונים הדרושים בבתיהם של אלפי משפחות, ואולי רבבות, שמצבן קשה.

הי"ד ש. ארבל-אלמנדליב:

אבי מציעה את הגרסה הבא לטעיף 9. "הוועדה תובעת מחברת "עמידר" לתת תשומת-לב מיוחדת לגבי אותן הדירות היטונות שניבנו בשנות ה-50 וה-60 ואשר בביטחן לא הייתה תקינה. לעשות לגביהן בדיקה-בית והתיקונים הדרושים ילאפשר להתגבר בהן בתנאים נאותים".

אחר-כך יבוא טעיף המדבר על הגברת קצב הרחבת הדירות. מה שעושים אינו עונה על הצרכים, והוועדה דורשת להרחיב את התוכנית האלה. מה נעשה מכינת הביצוע, כמה הרחבות בוצעו בשנת התקציב הקודמת?

א. לוי:

אבי רוצה להסביר את ההבדל ביחס ל-300 ו-500. בתקציב המגורים אושר תקציב ל-300 יחידות. אחר-כך בא תיקון לפי הצעת משרד השיכון, ואושרו עוד 500 יחידות, ובגודל זה 800 יחידות. התקציב אושר בתודש אוגוסט או ספטמבר. בשנה שעברה סיימו תוכנית תלת-שנתית של 6,154 יחידות. בשנה זו, מחוץ התוכנית הזאת בשטח הופעלו כ-130 יחידות.

הי"ד ש. ארבל-אלמנדליב:

זה תוכנית של 701 יחידות. מה הם הצרכים לגבי ההרחבות? האם בזה תמו כל ההרחבות?

א. לוי:

אין יותר הרחבות דיוור. לפי השימושים אצלנו, אין יותר מ-700 אלה, כאשר כל שנה מתווספות 700 משפחות גוספרות.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אנחנו יכולים לומר, שעל-פי התוכנית שהכינה "עמידר" לשנים 1976/77, נמצאים בתהליך ביצוע 130 הרחבות דיוור. כן בוסיף, שהוועדה קוראת למשרד הטיכון ול"עמידר" לעשות את כל המאמצים ולהעמיד את כל האמצעים הדרושים כדי לבצע את התוכנית כפי שבקבעה.

א. לוי:

התוכנית היא לשבתיים. כל יחידה היא תכנון בפרד ודרוש לכך אישור בפרד מהג"א. יש בגינת מקלט. פעם בנינו בבתים שלמים, במסות, והיום זה לא קיים. כל טיפול הוא טיפול אינדיבידואלי.

ד. לוי:

בשנת 1976, עד הסיום, תסימו בסך-הכל בין 130 ל-150 יחידות דיוור, על-פי אותן מגבלות וקשיים. אנחנו יודעים היום שבמשרד הטיכון יש קיצוץ דראסטי. האם אתה יכול לומר לנו בודאות שאושר לכם לגבי 1976/77 תקציב ל-600 דירות בוטפות?

א. לוי:

בתוכניות משרד הטיכון יש אנחנה בין תוכנית ובין תקציב. גם לגבי ה-300, התוכנית היא 18 מיליון ל"י, והתקציב הוא רק 9 מיליון ל"י.

מר וינר:

אני רוצה לדייק בדברים. בראה לי שאחרי מימון תקציב, על אף הקיצוץ, בשנת 1977/78 מעל אותו מספר של 400 לבושה של הרחבות.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

סעיף 9 יבוסח כך: "במסר לוועדה כי חברת "עמידר" הכינה תוכניות לבגיות 701 חדרים להטבת תנאי דיוור לשנה תקציבית זו ולשנה הבאה. כיום בבגיות 130 חדרים."

א. לוי:

ההסדר בין משרד הטיכון ובין "עמידר" הוא כזה, טביתן אישור להפעלת כל התוכנית.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

מהו התקציב שהועמד לרשות התוכנית?

א. לוי:

חצי הסכום.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

בהחלט לכך נבטח את הסעיף. כמו-כן בוסיף את הודעת חברת "עמידר", כי עם הקמת החברה בשנת 1972 היו 6,500 משפחות בצפיפות +3, 2,500 גדיור ארעי. מאז בוטפו כ-1,500 משפחות בצפיפות. סך-הכל הבעיה 10,500 משפחות.

א. לוי:

חבר הכבסת גוף דיבר בישיבה הקודמת על כך שקבלבים אינם מבצעים עבודות אחזקה בבתים. איננו מרגישים בהירה של קבלבים לקבל עבודות של אחזקה. אנחנו מפרטמים מכרז, כך שפורמלית כל קבלן יכול להכבס, אבל אפשרויות הלחץ שלנו מאד מוגבלות, מאחר שאיננו לגמרי כל דרישה של קבלבים לביצוע העבודות האלה.

חוק שירות המדינה (גמלאות) (תיקון מט' 16), תשל"ז-1976

א. דנ"ט:

בענין היתומים, יש החלטה להעלות את הגיל עד 20, וגיל 21 אם היה בצבא סדיר. אבי מבקש, אם זהביתן, שהתחולה תיקבע באפריל 1976, וזה יחול גם לגבי היתומים שבאותו מועד לא היו זכאים לקיצבה, כי היו אז בני 18. גדמה לי שהוראה מעבר כזו תינתן גם בחוק ביטוח לאומי.

מ. גלס:

מה הרכותה של הדבר שאתה אומר שהוא קיבל לפני-כן? חשבתי שאולי יש מקרים, שלפני-כן לא קיבל בכלל.

א. דנ"ט:

מי שלא קיבל, איבדו רוצים להתחיל את זה עליו; אבל לא יכול להיות דבר כזה.

מ. גלס:

טעיף 3 הוא פועל יוצא מן הסעיף 4, שבו יש למעשה הוראה המחייבת והמהפכנית, אם אפשר לדמר כך.

היו"ר ש. ארכלי-אלמוזליג:

אם כך, ושאיך את טעיף 3 ועבור לטעיף 4. אחר-כך בחזור לטעיף 3.

מ. גלס:

טעיף 4 - "יציאה מוקדמת לקצבה". (קורא את הסעיף).

מר רוט כבר התחיל להסביר את המגמה של הסעיף הזה בישיבה הקודמת. ברשותכם, אחזור על הענין. היום זכאי אדם לקצבה בדרך-כלל רק כשהוא פורש בבטיבות מסוימות ולאחר שהגיע לגיל מסויים. איבדו בכנס כרגע להוראות המיוחדות של שוטרים, גבנות ומורים, אלא אבי מדבר על כלל הציבור של עובדי המדינה, שבהן יש בפרטים מרצון שני תנאים: 1) אם הוא הגיע לגיל 60 ושירת 10 שנים, ראוי לפרוש, זכאי לקצבה. אם הוא הגיע לגיל 55 ושירת 25 שנים, זכאי לפרוש, אבל פרט למקרים מיוחדים יהיה זכאי לקצבה רק החל מגיל 60. לעומת זאת, מי שפורש אחרי ששירת 10 שנים - פרט למקרים של גבנות וכו' - זכאי לקצבה אם בשעת הפיטורים היה בגיל 40, או יותר; ואיבדו בכנס כאן לגבי מקרים בוטניים ובמגעיים לבית-הדין למשמעת. זאת אומרת, שכל אדם הפורש היום מרצונו בגיל צעיר, או לא כל-כך צעיר, אפילו בגיל 54, ואין לו אפשרות להעביר את זכויותיו למקומות אחרים, כל זכויותיו לקצבה על-פי החוק הקיים הולכות לאיבוד, והוא איבד מקבל דבר.

מה שמדוע כאן, זו הרחבה די גדולה של

הרעיון שקיים היום לגבי עובדים שפרשו לכשהגיעו לגיל 55 אחרי 25 שנה. זאת אומרת, היום כל עובד, אפילו יהיה בגיל 30 בלבד, יש לו אפשרות להתקדם, להתחיל או מקום העבודה, אבל אין לו אפשרות להעביר את זכויותיו, יכול לומר לנציב שירות המדינה שהוא מבקש לשמור לו את זכויותיו לפצטיה. זאת הוא עשה כן, יחול האמור בטעיף 46(ג), שאת צוטחו תמצאו בעמוד 9, ומן הראוי שנקרא גם אותו, כי הוא קשור קשר הדוק עם ההצעה. (קורא את הטעיף 46(ג)).

ברצוני להסביר את הפסקה (1) של הטעיף

46(ג). ניקח לדוגמה את הצעיר שדברנו עליו עכשיו, ששירת 10 שנים ופרט בגיל 30, והוא הלך לצבא הקבע. כשהוא פורש מצבא הקבע ולא מעבירים את הזכויות, הרי שלכל הדעות בגיל 60 הוא יהיה זכאי לקבל את הקצבה שלו בעד 10 השנים האלה, פירושו 20% של המשכורת הקובעת. זוהי הקפאה, בדרך-כלל הקפאה עד גיל 65, אבל יש יתרון צנוע לגבי אנשים שעוברים לשירות בשירות המדינה, שהחוק הזה איבד חל עליו.

מ. גלס:

פסקה (2) בוגעת לאותו מקרה, שאדם עזב את שירות המדינה וחזר לאתר-מכון לשירות המדינה, אבל לא ביקש לצרף את השירות הקודם לשירות החדש. יתכן שיש מקרים מטרימיים שבהם ההסדר יותר טוב, כמו למשל אם הוא נכבט בפעם הטביה בדרגה במוכה יותר, יתכן שיותר ברור לו אם הוא אינו מצרף.

המגמה הכללית ברורה. היא באה לעודד את הביידות של העובדים; למבוע מיטכול של עובדים שרואים טאינמ יכולים להתקדם, אבל מצד שני אין כל טיבה מדוע יפוטרו. ויקבלו פיצויי פרישה. יש לקוות שהדבר הזה ימנע את הטידורים הפיקטיביים, שכדי להתפטר מאדם כזה, מפטרים אותו ונותנים לו איזה שהם פיצויי פרישה, ומוטב שהדברים האלה יישמרו לעת זיקנה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: דהיינו, אדם כזה אשר פורש לאחר 10 שנות שירות, ומודיע בכתב על-פי כל הכללים וכו', יהיה זכאי לקבל את הקצבה הזאת בהגיעו לגיל 60.

מ. גלס: במקרה הרגיל, בהגיעו לגיל 65. רק מי שעובר לשירות אחר, כגון צבא קבע, אזרח בשירות צה"ל, או הכבסת למשל.

א. אליאטוף: אם הוא עובר למעביד אחר, לאו-דווקא שירות המדינה.

מ. גלס: טליחה, אני טעיתי. האוצר היה יותר ליברלי משחשבתי, והכוונה היא לכל מעביד. יוצא נפטד מזה אדם שהופך להיות עצמאי.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: אינני רוצה שהוא יצא נפטד. צריך להיות דין אחד לכולם.

א. אליאטוף: לפני שבכבטים לגופו של הסעיף, שתי טאלוח לגבי 17א(א), למיבוח שאולי מצביע גם על המטמעות. עוכד שפרט - וכאן הדגש על פרט - רשאי להודיע בכתב כי הוא בוחר בין שני דברים. מה היא האפשרות? כאן הוא מנקש שיחילו עליו את ההזראה של סעיף 46(ג).

א. גלס: פרישה כוללת כל בטיבה שבה מופסק שירותו של עובד לחלוטין. זה כולל פיטורים וזה כולל גם פרישה מרצון. לכן, הוא יכול לבחור בזכות זו למשל כשהוא זכאי לפיצויי פיטורים. הוא אינו יכול לקבל גם פיצויי פיטורים וגם את ההקפאה. זוהי הבחירה.

א. רומ: אם יש הסכמים של רצף זכויות, זה מופיע בטעיף קטן (ב).

מ. גלס: כל עוד לא סודר רצף הזכויות למעשה, וכל עוד לא שולמו הפיצויים בפועל, יש לו הבחירה ללכת לרצף זכויות או פיצויי פיטורים, או להקפאה.

א. אליאטוף: זה לא יתול פעם כשהאיש פוטר. זה יכול לחול כשהאיש בגיל 30 והוא מעדיף לא לקבל את פיצויי הפיטורים, אלא לבחור בדרך זו.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: זאת הקולה שהוא בוחר לעצמו. הוא יכול לבחור באחת משלוש האפשרויות שעומדות לפניו: פיצויי פיטורים, רצף זכויות או להקפיא את זכויותיו לקצבה

פ.

מ. ארבל - אלמנולוג

עד שהוא מגיע לגיל. עובד השאלה היא אם גיל 60 או 65. שאלה שניה,
מדוע הוא צריך להיות מופלה לרעה?

א. ד"ר:

בנקודה האחרונה אני רוצה להבהיר אספקט
אחר. המוצא כאן הוא, שבמידה זהוונד
אצל בעל הבית האחרון פורט בגיל 60, וזכאי מטעמי לפנסיה מגיל 60, הוא
זכאי גם מהמדינה לקבל פנסיה מגיל 60. אם מהמדינה הוא זכאי מגיל 65,
גם כאן יהיה זכאי מגיל 65. אם גאמד 60, אבחור למעשה מבטלים את כל
הרציפות מקבוצת הפנסיה ההסתדרותית. יש כאן אספקט שיקלקל את רצף
הזכויות, אם כי יש כאן שוני. ברצף זכויות יש יתרון, שאנו הולכים
לפי המטכדת האחרונה אצל בעל הבית האחרון, בה בזמן שכאן המטכדת
מוקפאת ערב העזיבה.

ב. אשכנזי:

בהסכמי רציפות, אם הוא עולה לדרגה
אחרת, הוא מקבל לפי דרגה אחרת.

א. ד"ר:

זה הצד השני של המטבע.

ל. דיציאני:

יש הידום תופעה, שלא מעלים שכר, אלא
מעלים עובד בתפקיד מסויים לפעמים
בשתיים או שלוש דרגות. אם אדם צריך לחכות מגיל 40 עד גיל 60 שהוא
יקבל את הפנסיה, יכולים להיות הבדלים של 5-6 דרגות, וזה אתה הבעיה
החשובה בהסתדרות ביחס של עובד שיצא לפנסיה מוקדמת, וגם מי שאיננו
יוצא לפנסיה מוקדמת, ונמצא בהר בפנסיה. האסדה האיש לדרגה התפקיד
היא אחד הדברים הסוציאליים החשובים ביותר. יוצא למשל, שאני נמצא
היום בדרגה א, שהיא לפי המטכדת של היום, דרגה נאוונה ואני יכול
לחיות סגור. אבל מתברר שהדרגה אינה מטאימה למעלים את האיש בדרגה.
שאלה השאלה מדוע הפנסיונר צריך לשלול? הוא עובד בתפקיד זה ויצא
לפנסיה, וזאת אתה המעילה שאנחנו צריכים לעודד.

הד"ר מ. ארבל - אלמנולוג:

בעלה את זה כשנודר על המשכורת הקובעת.
השאלה ברורה בהחלט, ונמצא מה דעתו של
משרד האוצר בעניין, אם לא הגיע הזמן ללכת לתיקון כדומה זה.

א. ד"ר:

המעליה היא כלל ארצית ונגועת לכלל
עובדי הפנסיה ההסתדרותית. הם אינם
רוצים את הפנסיה. הם רוצים להיות צמודים לדרגה ולא לעבור למטה.

י. דיציאני:

המדד כאן אינו חשבו. הדרגות באות
למקן מה שהמדד לא תיקן.

הד"ר מ. ארבל - אלמנולוג:

זו אחת הנקודות שדנו בהן, ובפנסיה
בתקום.

י. דיציאני:

אני רוצה להתייחס לטוביה שונה. יוצא,
שאדם שעבד 10 שנים בשירות המדינה
והגיע לגיל 40, מספיק אם מטעמים אותו שהוא מקבל 20% פנסיה. בשני
מקרים ניתן לעובדים אלה לצאת ולקבל בעלה כל ימי חייהם. במקרה ראשון,
אם יצא לא משורה ליכרות למעביד לפטור.

הד"ר מ. ארבל - אלמנולוג:

הם אינם מקבלים מיד את הפנסיה.
מפניאית אותה.

י. דיציאני:

אדם שפוטו בגיל 40 לאחר 10 שנות עבודה,
מקבל פנסיה מהחלטה. הדבר דומה לחוק
הפנסיוני. אם אתה עונה את העובד היוזמת, אינך מקבל דבר. אם

י.ז. אמיר:

מפטרים אותך, אתה מקבל פיצויים. אנו גורמים לכך שעל-ידי כך אנשים ירצו לנמסר זכויות באמצעות צרות שיעשו.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: לכן יש בית-דין משמעותי.

י.ז. אמיר:

אם האישה לא עשה דברים, שהם באמת קשים ביותר, הוא לא יפוטרה. אני בעד ביידות עובדים, ולכן אני חושב שאם אדם טוב, מסור ובאמן רוצה להחליף את מקום עבודתו, יש לאפשר לו את זה, כשם שמאפשר הדבר לאדם שלא התנהג כשורה. החוק צריך לאפשר לכל אדם שהגיע לגיל 40, עוזב את עבודתו מרצון או שלא מרצון, לקבל את זכויותיו, ועל-ידי כך בחנך את ציבור העובדים לא לעשות דברים לא-רצויים. לא יתכן שאדם טוב, שהתנהג בסדר ורוצה להחליף את מקום עבודתו, הדבר לא יתאפשר לו. לדעתי, החוק עצמו מעורר מציאות מסוימת. לכן אני מציע שייכתב כאן, שאדם יקבל את זכויותיו, גם אם הוא מחליט בעצמו, והמעביד מסכים לשחררו, לעבור למקום אחר, ולא להפלות בין אדם ישר ובין אדם שמאלצים אותו לא להיות ישר. כך אני מגדיר את זה.

א. רוט:

למעשה, כאשר האוצר הציע את החוק, הכוונה בהקפאה היתה רק למי שפורש בגיל 40. את זה מרצונו, הממשלה הורידה את הטייג של גיל 40. האמת היא, שמי שמפוטר מגיל 40, זכאי לפנסיה. אבל לפי הוראות התק"י, אי-אפשר לפטרו ללא אישור של נציב שירות המדינה.

בגיל 60 העובד יכול לפרוש בעצמו. מקרים של פרישה מעל לגיל 40 הם מעטים. ככל שאדם מתקרב לגיל 60, סיכויי הפיטורים גדולים יותר. אני הייתי מוכן להעלות את גיל הפיטורים לגיל 50, אם ועדת העבודה מקבלת את זה, ולפני-כן לא יקבל דבר.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

אין טעם שלטיון של חבר הכנסת אמיר יש יסוד, אבל הנה באמין שעובדי שירות המדינה הם עובדים באמנים ומסורים, שרוצים להמשיך במקום עבודתם שנים רבות ולא להיות "ארטיסטים". אם יש מקרים חריגים כאלה, אינני חושבת שבגללם בקדים את גיל הפרישה לגיל 40 ובאמר שכל מי שפרש בגיל 40 יקבל פנסיה, וביצור מצב אבסורדי. המציאות אינה מאיימת לזה, ואני לא בעד הצעד הזה.

יחד עם זאת, כדי לאפשר ביידות עובדים, באה כאן הגמישות בהצעת הממשלה. אבל אם זה קיים, אני מציעה לא לשנות את הקיים.

י.ז. אמיר:

שאלה בנושא רציפות זכויות פנסיה. אם עובד מדינה עוזב את השירות ומצטרף לתעשייה הפרטית, האם עוברות אתו זכויות הפנסיה?

א. רוט:

יש אפשרות כזאת. החוק מאפשר היום לערוך הסכמי רציפות עם כל מעביד שהוא. יש לנו סמכות לעשות את ההסכם גם עם העובד עצמו. יש כמה וריאציות.

י.ז. אמיר:

האם המדינה גם מעודדת רציפות זכויות של עובד בשירות הפרטי עבור לעבוד בשירות הממשלתי? האם המדינה מכירה בזכות החוק?

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: זה דו-אדדי.

ו. ארבל-אלמוזלינו:

בסעיף זה, שקשור לסעיף 15, מדובר על סעיף 46(ג) שבא לתת אפשרות לאלה שפורשים מהעבודה לפני הגיעם לגיל 65, תהיה להם אפשרות להקפיא את הפנסיה ולקבל אותה בהגיעם לגיל 65 במקום שאליו הם רוצים לעבור. אם הם מבקשים לעבור בשירות המדינה, או בקופה ציבורית, או אצל כל מעביד אחר, בהגיעם לגיל 60 הם יהיו זכאים לקבל את הפנסיה בזכות התקופה שצברו. לעומת זאת, אותם עובדים שהולכים לעבוד וקרבות הפנסיה חלות עליהם, או שהם עצמאים, הם יצטרפו לחבות עד גיל 65 בכדי לקבל את הפנסיה עבור אותה תקופה שהם עבדו בשירות המדינה. בשאלת השאלה מדוע אריכה להיות אפלייה בין שני העובדים האלה.

מ. גלס:

ברצוני להסביר את עובדות היסוד, לפני שנתייחס לסבירות, או הבלתי-סבירות של

התיקון המוצע.

ההצעה מבחינה בין אנשים שבשנת הפרישה מתעסקות הם בבחינת שכירים, ואלה שאינם שכירים. באשר לשכירים, מציעה ההצעה ללא כל הבדל למקום העבודה החדש, שההקפאה תהיה עד שאדם יפרוש מהעבודה החדשה, אך לא לפני גיל 60, ולא אחרי גיל 65. זאת אומרת, הוא יקבל את הקצבה המוקפאת לכל המוקדם בגיל 60 ולכל המאוחר בגיל 65. אבל בניית שהוא פורש ממקום העבודה החדש בגיל 63, או באותו זמן הוא מקבל גם את הקצבה המוקפאת. בניית שיש איזה שהוא מקום שבו גיל הפרישה הוא מעבר ל-65, הוא בכל-זאת יקבל בגיל 65. מאידך, אם גיל הפרישה במקום החדש הוא במוקד-מ-60, או אם הוא בפועל פורש בגיל במוקד-מ-60, הוא יקבל את הקצבה בגיל 60.

לעומת זאת, אצל הלא-שכירים, נאמר שהוא יקבל את הדבר הזה, אז חלה הרישוא. אם הוא עצמאי, הוא מקבל את זה בגיל 65, אפילו פרש כבר לפני-כן, או אפילו - וזה מה שבדרך-כלל יותר מקובל - הוא פורש יותר מאוחר.

הבעיה המעשית מתעוררת לגבי אדם שהוא עצמאי ופורש לפני שהגיע לגיל 65, לא מסיבות בריאות. מפני שאם הוא פורש מסיבות בריאות, נאמר בפסקה (ד), שזה יכול להיות אפילו בגיל 45 כבר. זאת אומרת, אם מתברר שאדם בהפך לנכה לאחר תאונת דרכים, או שהיה לו התקף-לב כל-כך קשה שאינו יכול להמשיך לעבוד, הוא יקבל מיד את הקצבה המוקפאת. זה גם ההסדר שקיים היום לגבי אותה קבוצה מצומצמת של אנשים שצריכים לחכות מגיל 55 עד 60. זה ממש מועתק לפי אותה מתכונת.

ל. דיציאן:

מהי ההצדקה לחכות 5 שנים? מדוע צריך להצמיד אותו לגיל הפרישה במקום החדש?

ה. גלס:

הרעיון הוא כך. אנחנו מקפויאים את זכויותיך לשעת הפרישה שלך מהעבודה. כשאנחנו פורש מעבודתך, במקום העבודה החדש שלך דע לך שאינך צריך לדאוג עזכויותיך לשעת זקנה ילכו לאיבוד; אבל אתה מקבל אותן רק אם אתה מגיע לגיל 65.

ל. דיציאן:

אם אדם עובד במקום פרטי עד גיל 45 ועבר לשירות המדינה, שם גיל הפרישה במפעל הזה דוחים לו עד גיל 65, מהי היתרון של החלק של המדינה? צריכים לדחות? איזה הגיון יש בזה?

מ. גלס:

הרעיון הוא, שמצבו עקב זכויותיו במקום החדש לא יהיה טוב מאשר במקום

הקודם.

מ. גלס:

אם אדם פורש בגיל 52 ממקום עבודתו החדש מטיבות רפואיות, במקרה כזה הוא יכול לפנות לנועדה הרפואית של מנגנון שירות המדינה, ואם הם מאשרים שהוא אינו יכול לעבוד, הוא יקבל מיד את הפנסיה.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליב: זאת אומרת, שהם יקבעו לגבי בריאותו במקום החדש.

מ. גלס: לא. כאן יכולה להיות סטייה כלשהי. יכול להיות שבמקום העבודה פיטרו אותו, או שהוא יצא לקצבה, ונקבע שהוא יצא בשל מצב בריאותו הלקוי. ויכול להיות תיאורטית, שהנועדה הרפואית שעל-יד בציבות שירות המדינה בדעה אחרת, שהיתה כאן פיקציה, ולמעשה האיש עוד יכול לעבוד. במקרה כזה הוא יצטרך לחכות עד שיגיע לגיל 60.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליב: לדוגמה, בתור צעיר עבד בשירות המדינה במשך 15 שנים והגיע לגיל 35. עזב והלך למקום עבודה אחר, ששם יש פנסיה וגיל הפרישה הוא 65. היתה לו תאונה והוא נכה, ונקבעה לו גכות של 50% - 60%. באותה קרן מאפשרים לו לפרש לפנסיה מוקדמת. בשאלת השאלה מה קורה עם הפנסיה שלו במקום העבודה הקודם. לפי דבריו, הוא צריך לפנות עוד פעם לשירות המדינה ולהופיע בפני ועדה רפואית, והיא צריכה לאשר מחדש אם הנכות שנקבעה לו עכשיו היא גכות אמיתית או לא. זאת אומרת שהוא יהיה זקוק לשתי ועדות רפואיות, ואת זה איבני יכולה להבין, ואין לזה תשובה כאן.

מ. דרובלס: אני יוצא מנקודת מבט לגמרי אחרת. אם אנחנו מקבלים את החוק, כפי שהוא מוצע, אנחנו יודעים שהמנגנון הממשלתי הוא בלתי-יעיל, ואיבני הושג שיהיו כאלה שיעשו את זה. אדם בגיל 55 אינו יכול לעבוד באותו מקום שבו עבד במשך 20-25 שנה, כשברצונו לעבוד למקום אחר. אם הוא יישאר שם עד גיל 60, הרי יוכל לפרוש לפנסיה עד גיל 60. על-ידי כך אנחנו מכריחים אותו להשאר באותו מקום עבודה. וכפי שאמר חבר הכנסת אמיר, הוא צריך להתחיל לעשות בעיות על-מנת שיפטר אותו. במצב כזה הוא בלתי-יעיל, כי לא יהיה כדאי לו לעבוד למקום אחר, ששם הוא צריך לחכות עוד 5 שנים עד שיגיע לפנסיה. לכן צריכות להיות לו אותן זכויות שיש לו בתור עובד מדינה, במקום אחר.

א. רוט: יש רצף זכויות בשלושה מקרים: זקנה, פרישה, מחמת בריאות ומות.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליב: איך יתחיל החשבון? אם הוא פורש, מה קורה?

א. רוט: אם הוא בן 50 והתחיל לעבוד אצלנו בגיל 30, "מבטחים" תראה אותו כאילו בן 30.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליב: מה בקשר לזקנה?

א. רוט: הוא הולך מהמדינה ל"מבטחים", ומהמדינה יקבל 40%. מ"מבטחים" יקבל את האחוזים של 20 שנה, ורואים אותו כאילו הוא צובר את זה מהתחלה. יש כאן אי-הבנה. 10 שנים בפתחים 4% לכל שנה. זה רק במקרה שהוא התחיל לעבוד בגיל 55 בקרן. אם הוא פורש בגיל 65, יש לו 30% - 40%. אבל אם הוא התחיל לעבוד בגיל 40, לא יתכן שממשלוש קרנות הוא יקבל 120% פנסיה.

הי"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:
לדוגמה, אם עבדתי 40 שנה בקרן
הגמלאות, התחשיב הוא כזה: על 10
השנים הראשונות התחשיב הוא 40%. עם המספר הגבוה של השנים, האחוזים
הולכים ומצטמצמים. איך מתחיל החישוב בקרן הגמלאות?

א. רוט:
יש שתי דרכים של חישוב. אם האיש היה
20 שנה במדינה ללא הסכם רציפות, הוא
מתחיל מחדש. עם הסכם רציפות - הוא "סידר" את עצמו. אם הוא התחיל
במקום העבודה הראשון במדינה בגיל 40, הוא זכנס כאילו יש לו ותק של
20 שנה, ומאותה בקודה ממשיכים הלאה.

הי"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:
מאיזה בקודה הוא מתחיל?

א. רוט:
אם יש הסכם רציפות, לוקחים בחשבון
כאילו יש לו 20 שנות ביטוח. הוא
יכול להתחיל מחדש גם כאן.

הי"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:
עד עכשיו ללא התיקון, מי שעבר לשם
לא קיבל את ה-40%?

א. רוט:
לא, רק אם הוא פוטר.

ה. זיידל:
יש הסכם רציפות שקיים כבר כמה
שנים, אבל הוא מאד אינדיבידואלי,

ומעט מאד אנשים ניצלו אותו.

הי"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:
יש שתי אפשרויות: או שהוא הפסיד את
20 השנים ולא קיבל פיצויים או פנסיה,
או שאמר: הנה נבטיח לו את הרציפות.

ל. דיציאן:
אם אדם פורש מדצונו הטוב לאחר 20
שנה משירות המדינה, האם מגיע לו

איזה שהוא דבר?

מ. גלס:
לא מגיע לו דבר.

א. רוט:
הגיע לגיל 55, ויש לו 25 שנות שירות,
הוא יכול לפרוש ולקבל פנסיה בגיל 60.

מ. גלס:
בסעיף 17 המוצע יש הרחבה עצומה של
הפתח הקמץ הקיים היום רק לגבי אנשים
שהיו להם 25 שנה והגיעו לגיל 55. כי אותם אנשים יכולים לפרוש בגיל
55, אבל יקבלו את הקצבה שלהם בגיל 60, או במועד מוקדם יותר אם יש
להם זכות. זה המצב. כעת אומרים, די אם יהיו לך 10 שנות שירות.
יהיה גילך בשעת הפרישה אשר יהיה, ואתה יכול להקפיא את הזכויות האלה.
וכאן הוויכוח - אם הוא זכאי, הוא יקבל את הזכויות האלה בגיל 60,
או בגיל 65, או יותר מוקדם.

הי"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:
אם אבחנו מהיבנים את התיקון, שכל
עובד, שהוא למטה מגיל 65 ושעבד
בשירות המדינה ורוצה לפרוש, תהיה לו זכות להקפיא את הפנסיה שמגיעה
לו - אם מגיעה לו - על כך אין ויכוח. הוויכוח הוא בשאלה מתי הוא
יכול לממש את הזכות הזאת. מוצע כאן, שהוא יוכל לממש את הזכות הזאת
בגיל 65, אלא עם אותן הבקורות המוזכרות בסעיף 46(ג)(1).

ל. דיציאן:
ביקח לדוגמה עורך-דין שפורש/משירות
המדינה ופותח משרד, ומבטיח את עצמו
באיזה שהיא קופה. מתי הוא יוכל לממש את הזכות הזאת?

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

רק בגיל 65.

ה. זיידל:

כאן באמר אם הוא פרש קודם לקצבת פרישה, ואז אנחנו מבטלים את גיל 60.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

זה עונה על מה שהעלינו, אבל לא פותר מבחינה עקרונית לגבי גיל 65, וזה מה שעומד לפנינו. אם באותו מקום עבודה פסלו אותו מטעמים שונים והוא אינו מקבל קצבת פרישה, הוא מחכה עד גיל 65. השאלה היא אם אנחנו צריכים לתת דין אחד לכולם, שבגיל 60 הם יכולים לממש את הזכות הזאת, או שאנחנו צריכים להצמיד את זה למקום העבודה; ואם לא, לגבי העצמאי בהגיעו לגיל 65.

מ. גלס:

הבעיה היא בעצם בשני מישורים. מישור אחד - עצמאי הפורש לאחר שהגיע לגיל 60, או לפני שהגיע לגיל 65, שלא מטעמי בריאות. הוא מפסיק את העבודה. אתם טוענים שיש כאן אפלייה בין השכיר ובין העצמאי. אם אני לוקח את המצב המקביל לגבי השכיר, השכיר מקבל את הקצבה המוקפאת לפני הגיעו לגיל 65, אם פרש ממקום עבודתו החדש, אז הוא מקבל את זה לפני-כן. לא כן המצב לגבי העצמאי. ניקח למשל עורך-דין, שבגיל 61 אומר: צברתי די חסכונות, אני יכול להרשות לעצמי לסגור את המשרד שלי. בגיל 61 הוא מתחיל לעשות בסיעות מסויב לעולם. ובכן, לגבי אותו אדם יש חוסר הגבלה, כי אף-על-פי שהוא פרש, הוא חייב לחכות עד שיגיע לגיל 65.

המקרה שאדם פורש ממקום עבודתו החדש בגיל שבין 60 ו-65, אבל אינו זכאי לקצבת פרישה.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

יש גם מקרה של זכאי לקצבת פרישה.

מ. גלס:

בניה שמדובר במקום עבודה קטן, שאין בו כל הסדרים בענייני פנסיה. כאן מתעוררת שאלה. אלה הן, לדעתי, שתי השאלות.

מ. דרוגלס:

יש עוד שאלה שלישית. אדם בגיל 58 רוצה לפרוש משרות המדינה, ואם הוא יפרוש, לא יקבל את הפנסיה לפני גיל 65.

מ. גלס:

מי שפורש בגיל 58 והיו לו 25 שנות עבודה, הוא יקבל. לעומת זאת, אם אתם מורידים את הגיל מ-65 ל-60, ייווצר מצב כזה שהוא ממשיך לעבוד במקום עבודתו החדש, הוא מקבל שם משכורת וכאן הוא יקבל פנסיה. כאן יש חוסר סימטריה מסוימת, כי הרעיון הוא בזמן שאדם פורש מהאקטיביות הכלכלית, תהיה מובטחת לו הפנסיה המוקפאת.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

בניה שלגבי גיל 65 בלך עם הסייגים הבאים שהזכרנו. זאת אומרת, אם הוא פרש לפני גיל 65, הוא יכול היה לממש את הפנסיה המוקפאת במקום עבודתו החדש, ולכן יוכל לממש גם כאן ולא לחכות לגיל 65.

מ. גלס:

ובלבד שהגיע לגיל 60.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

למעט קצבת נכות. אני חושבת שאותו דבר צריך לומר לגבי עצמאי. אם הוא הפסיק לעבוד לפני גיל 65, צריך לאפשר גם לו את הדבר הזה. אבל כאן הייתי אומרת לא לפני גיל 60. לגבי העצמאי, צריך

ש. ארבל-אלמוזלינו:

לאפשר לו בגיל 65, ולאפשר לו לקבל את הפנסיה שלו לא לפני שהגיע לגיל 60. כל זה בא בכדי לא לפגוע, במידה שאדם אינו ממשיך לעבוד עד גיל 65.

א. רות: אני מבקש לבדוק את הענין הזה במשרד האוצר.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: זוהי העמדה שאנו מגבשים לגבי שני הסעיפים האלה. לא נחזור שוב לסעיף 15.

מ. דרובלס: אני מציע, שאדם שעבד בשירות המדינה 10 שנים והגיע לגיל 60, יהיה זכאי לקבל פנסיה.

א. אליאסוף: האם אתה מאמץ גם את התיקון של חבר הכנסת זיידל?

מ. דרובלס: כן.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: את ההצעה הזאת העליתי בדיון במליאה, אבל כשאני שומעת את חבר הכנסת זיידל, את העדושים והנימוקים בענין הרציפות וזכויות פנסיה במקום עבודה אחר, הוא באותו מקום עבודה כבר יתחיל לקבל את הפנסיה בגיל 60. לכן השארנו את מה שמוצע ומכניסים את אותם הסייגים שבאים לענות על המצבים שנוצרים. אני חשבת שזה על דעת כל הוועדה.

מ. דרובלס: אפשר להשאיר את זה פתוח.

ל. דיציאן: שתי בקורות נוספות. בקודה אחת בקשר לאשה, שם אומרים גיל 55-60. מה שחל בקשר לגברים בגיל 60, צריך לחול אצל האשה בגיל 55. (תשובה על ההצעות שלי בקשר לגובה הפנסיה שמשתנה על-ידי המדינה, לטה זה צמוד. אם זו הצמדה לדרגת התפקיד, או לדרגה. אני חושב, שלא צדק ההתפתחות ולאור העובדה שאנו עומדים היום בפני בדיקה מחודשת של כל דירוג עובדי המדינה, מתברר אחר-כך שהוועדה המשותפת תגיע למסקנה, שפלוגי שעבד בתפקיד מסויים, צריך לקבל 3 דרגות גבוהות יותר.)

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: זה לא חל רק על הענין הזה. אנחנו בדון על כך באופן כולל לגבי הפנסיה, לגבי המשכורת.

ל. דיציאן: אני מבקש לקבל את עמדת האוצר בענין זה. אם האוצר ילך לקראת ההצעה שלנו, אולי חבר הכנסת דרובלס יכול להתפשר. אם האוצר לא יקבל את הצעת הפרשה שלנו, נחזור להצעתנו.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: בקשר לסעיף 4, לגבי הוראת מעבר על אלה שפרשו בכל-זאת לפני קבלתו של התיקון הזה, האם בועתנו להשאיר אותם מחוץ לתמונה, או שצריך לקחת אותם בחשבון?

א. רות: כפי שכתוב כאן, כל מי שפרש פחות משה חודשים מהתחולה, תינתן לו הזכות.

מ. גלס:

הזכות החדשה מוענקת לאדם שיפרוש
משירות המדינה תוך ששה חודשים אחרי

שזה יפורסם בספר החוקים.

א. רוט:

אני מבקש להשאיר את זה לדיון בסוף.
אינני יכול עכשיו לתת על כך תשובה.

מ. גלס:

בסעיף 3 אנחנו מוסיפים את סעיף 17א.
עבין אימוץ הנכד. אני שמח שהייתי

מאד זהיר במה שאמרתי בפעם הקודמת. הבדיקה באמת העלתה שהנושא אינו
מוסדר בחוק. יש הסדר בחוק הירושה. בחוק האימוץ אין הוראה, מפני
שבחוק האימוץ הפרשנות אומרת: "חיקוק ומסמך שמדובר בהם בילדו של
אדם - ילד שאימץ במשמע; מסמך שמדובר בו בהורו של אדם - מאמצו
במשמע; והוא כשאינן כוונה אחרת מפורשת או משתמעת. סעיף זה לא יחול
אלא על חיקוק ומסמך שניתנו אחרי תחילתו של חוק זה".

ראשית, אנחנו מדברים עכשיו על חיקוק

חדש, לכן ההוראה אינה חלה. אפילו היתה חלה, מדובר בילד מאומץ או
בהורה מאמץ, אבל לא מדובר על הקונסטלציה שבה בין הסבא והנכד. אם
רצונה של הוועדה לכסות את המונחים האלה, אנחנו צריכים לכסות את
המונח "נכד".

א. אליאסוף:

באותו סעיף 13 של חוק אימוץ ילדים
יש שאלה יפה ומעניינת מאד: באיזה

מידה האימוץ בין מאמץ ומאומץ יוצר גם קשרי משפחה ענפים יותר.
סעיף 13 אומר את זה, ואני חושב שגם בותן תשובה: "האימוץ יוצר בין
המאמץ לבין המאומץ אותן החובות והזכויות הקיימות בין הורים לבין
ילדיהם, ומקנה למאמץ ביחס למאומץ אותן הסמכויות הנתונות להורים
ביחס לילדיהם; הוא מפסיק את החובות והזכויות שבין המאומץ לבין הוריו
ושאר קרוביו והסמכויות הנתונות להם ביחס אליו". כלומר, הוא יוצר
קשר רק עם הורים מאמצים ולא יוצר קשר עם ההורים. זו שאלה יפה מאד.

תודה רבה לכם. הישיבה בעולה.

הי"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

הישיבה בעולה בשעה 12.50